

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-09-14
meddelad i
Östersund

Mål nr M 583-18

SÖKANDE

Nordanstigs kommun
Box 56
829 21 Bergsjö

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken till utrivning av regleringsdamm i utloppet av Ängbodtjärnen i Andersfors, Nordanstigs kommun

Anläggnings-ID: 21565

Avrinningsområde: 44 (Harmångersån)
Koordinater (SWEREF 99 TM): N 6875150 / E 600960

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Nordanstigs kommun tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken

1. **att** riva ut regleringsdammen i utloppet ur Ängbodtjärnen samt
2. **att** anlägga en nivåhållande naturlig tröskel med krönhöjden +59,80 m (RH 70) med den utformning och i det läge som framgår av bilaga 5 till ansökan.

Villkor för tillståndet

1. Om inte något annat framgår av tillståndsbeslutet ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgett i målet.
2. Inga arbeten, transporter, uppställning av arbetsfordon och uppläggning av material får förekomma inom fornlämningsområdena markerade på **domsbilaga 1**.
3. Arbeta i vatten som medför spridning av grumling i vattendraget nedströms får endast utföras under perioden 15 juni - 1 september.

Dok.Id 301221

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: mmd.ostersund@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se	063-15 06 90	måndag – fredag 08:00–16:00

4. Allt arbete i vatten ska utföras med stor aktsamhet för att minimera risken för grumling och för att minska risken för att olja och andra miljöskadliga föroreningar når vattnet. Saneringsutrustning för hantering av oljespill ska finnas nära tillhands.
5. Maskiner som används i vattnet ska i görligaste mån ha vegetabilisk olja i hydraulsystemet.
6. De delar av maskinerna som når vattnet ska vara desinficerade eller ha uppnått fullständig torrhet om de flyttats från annan sjö eller vattendrag.

Övriga frågor

1. Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.
 2. Arbetena ska vara utförda inom fem år från det att domen vunnit laga kraft.
 3. Anspråk i anledning av oförutsedd skada får framställas inom fem år från utgången av arbetstiden.
 4. Sökanden ska utge ersättning för rättegångskostnader till Länsstyrelsen Gävleborg med 6 400 kr. På beloppet utgår ränta enligt 6 § räntelagen från dag för dom till dess betalning sker.
 5. Tillstånden enligt Jämtbygdens tingsrätts domar den 28 mars 1980 respektive den 15 augusti 1980 i mål VA 5/79 återkallas, d.v.s. ska inte längre gälla när denna dom har vunnit laga kraft och tillståndet har tagits i anspråk.
 6. Avgiften enligt förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken fastställs till samma belopp som tidigare bestämts, d.v.s. 10 000 kr.
-

ANSÖKAN

Yrkanden

Sökanden yrkar att mark- och miljödomstolen lämnar Nordanstigs kommun tillstånd

1. att i utloppet ur Ängbodtjärnen riva ut befintlig regleringsdamm samt
2. att anlägga en nivåhållande naturlig tröskel med krönhöjden +59,80 m (RH 70) med den utformning och i det läge som framgår av bilaga 5 till ansökan.

Sökanden yrkar vidare

3. att alla nuvarande tillstånd till vattenverksamhet samt andra rättigheter knutna till den aktuella anläggningen ska upphöra att gälla sedan utrivningarna utförts,
4. att miljökonsekvensbeskrivningen godkänns,
5. att arbetstiden bestäms till fem år samt
6. att tiden för anmälan av oförutsedd skada fastställs till fem år.

Förslag till villkor

- Arbetet ska ske med miljögodkända och för arbetet lämpliga maskiner samt utbildad personal.
- Arbetena ska om möjligt ske under perioder med låg vattenföring.
- Störande verksamhet ska om möjligt undvikas utanför normal arbetstid vardagar.

Orientering

Den 8,4 km långa Gimmaån som rinner från Brukssjön i Hudiksvalls kommun, ca 16 km väster om Bergsjö, för att via Matsbosjön, Sörgimsjön, Gimsjön och Ängbodtjärnen mynna i Älgeredssjön och därmed ansluta till Harmångersåns huvudflöde.

Vid Ängbodtjärnens utlopp i Andersfors finns sedan länge en damm som reglerar vattennivån i tjärnen. Holmens Bruk AB äger dammen. I vattendomar 1980 förordnades att ansvaret för skötsel och underhåll av dammen överfördes till Nordanstigs kommun. Ansvaret för drift, skötsel och underhåll av dammen övergick

1982, efter förrättning, till Ängbodtjärns samfällighetsförening att förvalta gemensamhetsanläggning Andersfors ga:1 (dammen).

Nordanstigs kommun arbetar aktivt med att förbättra den akvatiska miljön i vattendragen för att stärka den biologiska mångfalden och utveckla besöksnäringen. Regleringsdammen i Andersfors utgör ett vandringshinder för fisk och andra akvatiska organismer och då den endast utgör nivåhållare för Ängbodtjärnen, vill kommunen, i samförstånd med Holmens Bruk AB och Ängbodtjärns samfällighetsförening, riva dammen och ersätta den med en nivåhållande stentröskel till förmån för naturvärdena i vattendraget. Genom att öppna upp Gimmaåns vattensystem och erhålla en naturligare flödesregim, bidrar åtgärden till en förhöjd ekologisk status och en markant förbättring av livsbetingelserna för vattenlevande organismer i vattendraget.

Inverkan på motstående intressen - miljökonsekvenser

Bebyggelse

Strax söder om dammen finns ett fritidshus beläget. I närområdet finns ytterligare ett fåtal byggnader men dessa är belägna relativt långt från vattnet. Inga byggnader bedöms bli negativt påverkade av åtgärden. Vid inloppet till Ängbodtjärnen finns över ån en privatägd bro. Aktuell åtgärd bedöms inte påverka bron.

En badbrygga som ägs av Brizad AB finns vid dammen. Då åtgärden kommer leda till torrläggning vid bryggans nuvarande placering, flyttas den till överkant överfallströskeln.

Dammen är delvis förbunden med en bro som förvaltas av Bjåstavägarnas samfällighetsförening. Bron gynnas av att dammen ersätts med en överfallströskel då det tidigare vid höga flöden runnit vatten över bron.

Markanvändning

Sökanden bedömer inte att arbetet kommer att påverka markanvändningen i området.

Friluftsliv

Ängbodtjärnen används idag för fiske och bad, åtgärden gynnar denna form av friluftsliv. Vid dammen finns en kanotupptagningsplats. Denna kommer att flyttas till överkant överfallströskeln.

Fiske

Åtgärden bedöms ha en mycket positiv inverkan på fiskbestånden och därmed fisket då ett vandringshinder avlägsnas och regleringen av Ängbodtjärnens vattennivå upphör.

Vattentäkter

Inga vattentäkter finns inom det berörda området.

VA-ledningar

En privat vattenledning korsar vattendraget inom påverkansområdet. Ledningen bedöms dock inte påverkas då inga grävarbeten planeras i anslutning till ledningen.

El- och teleledningar

El- och teleledningar förekommer i närområdet. Kabelutsättning kommer att begäras inför arbetet så att skador på dessa undviks.

Kulturmiljö

Nedströms dammen finns lämningar efter Andersfors järnbruk registrerade och dokumenterade. Området påverkas inte av aktuell åtgärd. Inga övriga kultur lämningar finns utpekade inom arbetsområdet. Inga kulturmiljövärden bedöms därmed påverkas av åtgärden.

Rådighet över vatten

Enligt 2 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet har kommuner rådighet att bedriva sådan vattenverksamhet som är önskvärd från allmän miljö- eller hälsosynpunkt eller som främjar fisket. Denna ansökan har ett sådant ändamål. Nordanstigs kommun har begärt in och fått

fullmakt av Holmens Bruk AB och de fastighetsägare vars fastigheter ingår i Ängbodtjärns samfällighetsförening.

Höjdsystem

Sökanden kan efter efterforskningar konstatera att det höjdsystem som används vid anläggningen är RH 70. Den huvudfixpunkt som anges i tidigare deldomar är försvunnen, sannolikt bortgrävd. Som ny huvudfixpunkt föreslår därför sökanden den ståldubb som finns inslagen på den stora stenen 40 m uppströms dammen på höger sida vattendraget. Fixpunkten är inmätt och finns beskriven och markerad i bilaga 6 i ansökan.

Hydrologiska förhållanden

Högsta högvattenföring, 100 år, HHQ ₁₀₀	44,5 m ³ /s (dygnsmedelvärden)
Högsta högvattenföring, 50 år, HHQ ₅₀	40,0 m ³ /s (dygnsmedelvärden)
Medelhögvattenföring, MHQ	17,3 m ³ /s (dygnsmedelvärden)
Medelvattenföring, MQ	2,2 m ³ /s (dygnsmedelvärden)
Medellågvattenföring, MLQ	0,28 m ³ /s (dygnsmedelvärden)
Lägsta lågvattenföring, 50 år, LLQ ₅₀ ,	0,06 m ³ /s (dygnsmedelvärden)
Momentanflöden för högflöden	1,1

Tidigare tillstånd och förrättningar

- Jämtbygdens tingsrätts deldom den 28 mars 1980 i mål VA 5/79.
- Jämtbygdens tingsrätts deldom den 15 augusti 1980 i mål VA 5/79.
- Lantmäterimyndigheten Hudiksvalls lantmäteridistriktets beslut den 7 februari 1982 i vilken dammen vid Ängbodtjärnen inrättades som en gemensamhetsanläggning med registerbeteckning Andersfors ga:l.

Teknisk beskrivning

På den befintliga regleringsdammen i Andersfors tas innanmätet som luckor och liknande bort medan den gjutna stommen som delvis sitter ihop med vägbron får vara kvar. För att inte sänka av Ängbodtjärnen och för att fördela ut nuvarande fallhöjd över en längre sträcka, anläggs en sjötröskel av naturmaterial 120 m upp i

sjön. För säker faunapassage anläggs tröskeln med en lutning av 2-3 % och en lågvattenfåra skapas. Sjötröskeln byggs av stabila tätande fyllnadsmassor av block, morän och bergkross för att slutligen helt kläs med natursten. Förutsättningarna på platsen ger en 45 m lång tröskel och överfallsyta. För att underlätta för fiske, båtliv och övrigt friluftsliv, anläggs sjötröskeln med en krönhöjd av +59,80 m och avbördningsförmågan anpassas för att inte överskrida +60,60 m. Åtkomst till platsen sker från norra stranden. Rivningsmaterial från befintlig damm, såsom trä- och stålmaterial, rivningsmaterial från befintlig damm, såsom trä- och stålmaterial, transporteras till Homons Återvinningscentral i Jättendal och omhändertas enligt gällande regelverk.

Skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått

Sökanden avser att ställa krav på att arbetet sker med miljögodkända och för arbetet lämpliga maskiner samt utbildad personal.

Arbetena ska så långt möjligt ske under perioder med låg vattenföring.

Maskiner och annat ska vara desinficerade före användning i vatten, för att förhindra spridning av vattenburna sjukdomar såsom exempelvis kräftpest.

Störande verksamhet ska undvikas utanför normal arbetstid vardagar.

Vattenhushållning

Enligt gällande tillstånd finns en teoretisk möjlighet att dämpa höga vattenflöden men i övrigt saknas lov att magasinera vatten. Efter åtgärd kommer regleringsmöjligheten att försvinna men sjön kommer att återfå en viss buffrande effekt på vattenflödet. Sökanden anser därför inte att åtgärden påverkar vattenhushållningen vid aktuell anläggning nämnvärt.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler och tillåtlighet

Enligt 11 kap. 19 § miljöbalken ska tillstånd alltid lämnas till utrivning av vattenanläggning i ytvatten. Projektet bedöms uppfylla miljöbalkens mål och

tillämpningsområde. Sökanden anser därmed att projektet även ur den aspekten är tillåtligt. De allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken kommenteras enligt nedan.

Bevisbörderegeln: Av den miljökonsekvensbeskrivning som upprättats framgår vilken miljöpåverkan verksamheten kommer att få och hur sökanden avser att ta hänsyn till detta.

Kunskapskravet: I samband med upprättandet av denna ansökan och miljökonsekvensbeskrivning har sökanden inhämtat den kunskap och information som är nödvändig för planering, genomförande och uppföljning av projektet. Sökanden kommer att förvissa sig om att de entreprenörer som kommer att anlitas för att genomföra de planerade åtgärderna, har tillräcklig kunskap.

Försiktighetsprincipen: Sökanden har för avsikt att ställa höga miljökrav på fordon och maskiner. Miljögodkända hydrauloljor skall användas och saneringsutrustning kommer att finnas i fordonen.

Lokaliseringsprincipen: Det finns inga aktuella alternativa lokaliseringar, eftersom ansökan avser utrivning av befintlig anläggning.

Hushållnings- och kretsloppsprinciperna: Rivningen av dammbyggnaden ger restprodukter som återvinns eller återanvänds. Projektet syftar till att återskapa en miljö som främjar den biologiska mångfalden och är ett led i uppfyllandet av miljökvalitetsmålen och då främst levande sjöar och vattendrag och ett rikt växt- och djurliv.

Produktvalsprincipen: Under byggtiden kommer maskinarbeten och transporter att medföra energiförbrukning i form av drivmedel till fordon. I denna del hänvisas till bifogad miljökonsekvensbeskrivning. De kemiska produkter som kommer att användas tillhör de fordon som används under byggfasen. I mån av möjlighet kommer sådana produkter att användas, som innebär mindre risk för människors

hälsa och för miljön. Grävmaskiner och annan utrustning kommer om möjligt att ha miljövänlig olja i hydraulsystemet.

Skadeansvarsprincipen: Sökanden föreslår att tiden för att framställa anspråk på ersättning för oförutsedd skada enligt 24 kap. 13 § miljöbalken fastställs till fem år.

Kvaliteten på vattenmiljön

Berörda vattenförekomster är Ängbodtjärnen (SE687628-155878) och Gimmaån (SE687627-155884), sträckan Ängbodtjärnen – Älgeredssjön. Både Ängbodtjärnen och Gimmaån, på sträckan mellan Ängbodtjärn och Älgeredssjön, har i vatteninformationssystemet (VISS) angivits ha måttlig ekologisk status 2017. Målet för vattenförekomsterna är god ekologisk status 2027.

Anledningen till den försämrade ekologiska statusen i vattenförekomsterna är förändringar i konnektivitet, flöde och morfologi. Den sökta utrivningen bör på goda grunder antas underlätta att det uppsatta målet om god ekologisk status 2027 nås.

Ekonomisk kalkyl

Kostnaden för utrivning av dammen beräknas till ca 700 000 kr. Även om det är svårt att beräkna den samhällsekonomiska nyttan av åtgärden, anser sökanden att fördelarna från allmän synpunkt överstiger kostnaderna och att åtgärderna därmed är tillåtliga även enligt 11 kap. 6 § miljöbalken.

Tidplan

Arbetena i vatten är planerade att utföras mellan 1 juni och 30 september under 2018, alternativt under samma tidsperiod under något av de därpå följande åren. Sammanlagd arbetstid är beräknad till cirka 2 månader. Arbetenas utförande är delvis beroende av yttre omständigheter som vattennivå och flöden. Detta gör att tidplanen kan komma att ändras.

Ersättningar

Arbetena bedöms inte medföra skada för annan i ersättningsgill omfattning. Den skadekompenserande åtgärden i form av anläggning av en nivåhållande tröskel dimensioneras så att den blivande vattennivån ligger inom den nivå som tjärnen stigit till de senaste decennierna och som genom samråd med de berörda är acceptabel. Vid eventuella markskador vid byggandet av tröskeln eller i anslutning till maskinrörelser inom arbetsområdet kommer återställning att ske i samråd med markägaren. Markens beskaffenhet såväl före som efter användning kommer att dokumenteras.

Kontroll av verksamheten

Kontaktpersonen kommer att informera Länsstyrelsen Gävleborg om när arbetet påbörjas och avslutas. Grumlingens omfattning kommer att följas visuellt under hela arbetstiden. Eventuella justeringar kommer att ske vid lämpligt vattenstånd så snart som möjligt efter arbetets slut. Efter avslutad återställning utförs en mer omfattande kontroll över hela verksamhetsområdet med fotodokumentation.

Berörda fastigheter/sakägare

Berörda fastigheter anses av sökanden vara de fastigheter som gränsar till Ängbodtjärnen och/eller ingår i Ängbodtjärns samfällighetsförening. Övriga berörda sakägare anses av sökanden vara:

Nordanstigs Fvof
c/o Jan Westermark
Hamre 56
820 70 Bergsjö

Bergsjö fiskeområde
c/o Nils Engström
Älgered 121
820 70 Bergsjö

Bjåstavägarnas samfällighetsförening
c/o Nils-Erik Haglund
Skrämsta Haga 9
820 70 Bergsjö

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsen Gävleborg, Norrhälsinge miljökontor och Nordanstigs kommun. Därutöver har ett allmänt samrådsmöte hållits i Älgered efter skriftlig inbjudan till berörda markägare och föreningar.

INKOMNA YTTRANDEN

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Havs- och vattenmyndigheten och **Naturvårdsverket** har samtliga avstått från att yttra sig i målet. **Trafikverket** har tagit del av handlingarna i målet och meddelat att de inte har något att erinra.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län***Tillåtlighet***

Länsstyrelsen tillstyrker att tillstånd meddelas för ansökta åtgärder.

Länsstyrelsen tillstyrker en arbetstid om fem år och att tiden för oförutsedd skada sätts till fem år efter arbetstidens utgång.

Länsstyrelsen anser att den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas.

Villkor

Länsstyrelsen yrkar på att tillståndet förses med följande villkor:

Kulturmiljö

1. Inga arbeten, transporter, uppställning av arbetsfordon och uppläggning av material får förekomma inom fornlämningsområdena markerade på bifogad karta.

Fisk/naturmiljö

2. Arbeta i vatten som medför spridning av grumling i vattendraget nedströms får endast utföras under perioden 15 juni - 1 september.
3. Allt arbete i vattnet ska utföras med stor aktsamhet för att minimera risken för grumling och för att minska risken för att olja och andra miljöskadliga

föreningar når vattnet. Saneringsutrustning för hantering av oljespill ska finnas nära tillhands.

4. Maskiner som används i vattnet ska i görligaste mån ha vegetabilisk olja i hydraulsystemet.
5. De delar av maskinerna som når vattnet ska vara desinficerade eller ha uppnått fullständig torrhet om de flyttats från annan sjö eller vattendrag.

Ersättning för rättegångskostnader

Länsstyrelsen yrkar på ersättning för kostnader i samband med prövningen. För inläsning av ärendet och framtagande av yttrande yrkas ersättning för åtta timmars arbetstid á 800 kr, d.v.s. totalt 6 400 kr.

Länsstyrelsens bedömning

Genom ansökta åtgärder undanröjs ett definitivt vandringshinder och fri vandringsväg skapas därmed mellan Harmångersån/Älgeredssjön och Gimmaån fram till Strömbacka kraftverk, vilket är en sträcka på ca 12 km. Genom anläggande av en naturtröskel kommer vattennivån i Ängbodatjärnen att påverkas i liten omfattning jämfört med dagens förhållande. Vidare kommer flödet i vattendraget nedströms följa de naturliga fluktuationerna i tillrinningen då ingen aktiv reglering längre kommer att bedrivas. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att ansökta åtgärder är positiva för allmänna naturvårds- och fiskeintressen. De ansökta åtgärderna bidrar vidare till att miljö kvalitetsnormen god ekologisk status kan uppnås för berörda vattenförekomster från Älgeredssjön till Strömbacka.

Vid Ängbodatjärnen har det under 1700- och 1800-talet bedrivits järnbruk. Andersfors bruk etablerades kring sekelskiftet 1700 - 1800 och var i drift fram till 1870-talet. Bruket hade aldrig någon masugn, men däremot en till två stångjärns-hammare. I Riksantikvarieämbetets fornminnesregister (FMIS) är ett 220 x 100 m stort område öster om den befintliga dammen registrerat som hammarområde (Bergsjö RAÄ 339:1-3). Inom hammarområdet finns lämningar i form av en grund efter hammare, en stenkista, en terrassering, två slagghvarp, tre källargrunder, en

grund efter såg/kvarn och brofästen. Norr om dammläget finns också ett fornlämningsområde för en äldre husgrund (Bergsjö RAÄ 175:1).

Länsstyrelsen gör bedömningen att borttagande av dammens luckor och anläggning av sjötröskel väster om dammen inte kommer att påverka lämningarna efter Andersfors bruksområde och husgrunden norr om tjärnen. Åtgärderna kan därför genomföras utan föregående antikvariska insatser. Detta förutsätter dock att inga arbeten utförs i fornlämningsområdena kring Ängbodatjärnen och att inte heller någon uppställning av arbetsmaskiner, transport och uppläggning av materialet förekommer i dessa områden. Länsstyrelsen anser att detta ska förtydligas genom ett villkor i tillståndet.

Då söka åtgärder är positiva för allmänna fiske- och miljöintressen och bedöms kunna utföras utan att skada kulturmiljön, anser länsstyrelsen att sökt verksamhet kan tillåtas.

För att minimera påverkan på öring som kan förekomma i vattendraget nedströms dammen ska grumlande arbeten i vattendraget utföras under perioden 15 juni till 1 september. Detta för att undvika skada på öringens lek, rom, kläckning och yngelperiod.

För att inverkan på miljön, fiskar och andra akvatiska organismer ska bli så liten som möjligt ska arbetet utföras med stor aktsamhet. Det är därför viktigt att arbetet sker med ett minimum av grumling. Vid val av arbetsmaskiner är det viktigt att se till att dessa är i bra skick så inget oljespill uppkommer. De ska också, i så stor utsträckning som möjligt, ha vegetabilisk olja i hydraulsystemen.

Kräftpest, parasiter och andra fisksjukdomar kan lätt spridas när man flyttar arbetsmaskiner mellan olika sjöar och vattendrag. Det är därför väldigt viktigt att de delar av maskinerna som kommer att nå vattnet desinficeras innan arbetet påbörjas. Länsstyrelsen rekommenderar, efter samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), rengöring med VIRKON eftersom denna produkt fungerar mot alla

smittämnen. Alternativt ska desinficering ske genom att arbetsmaskiner torkar ungefär en vecka efter flytt från annat vattenområde så att de är absolut torra.

Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd

Utrivningen och anläggande av en sjötröskeln följer den av kommunen antagna fiskevårdsplanen. Utrivningen bedöms inte medföra någon negativ påverkan ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Arbetet kommer att förbättra den biologiska mångfalden och medverka till att den ekologiska statusen i Gimmaån förbättras.

SÖKANDENS SVAR ÖVER INKOMNA YTTRANDE

Länsstyrelsens yttrande

Sökanden anser att genomförandetiden för arbete i vatten ska bestämmas till perioden 1 juni till den 30 september. En sådan förlängd tidperiod för genomförande, i jämförelse med den period länsstyrelsen föreslår, anser sökanden inte nämnvärt medför någon ytterligare påverkan på det biologiska livet i vattendraget nedströms dammen. En förlängd tidsperiod för genomförande ökar istället möjligheten för sökanden att kunna utföra arbetena under perioder med låg vattenföring, för att på så vis minimera den påverkan grumlig kan medföra.

Arbeten i vatten medför grumlig och påverkan på akvatiska organismer i vattendraget nedströms dammen kommer svårligen gå att helt undvika. Sökanden anser dock att den sökta verksamheten utgör en naturvårdsåtgärd som i förlängningen kommer att gynna det biologiska livet i vattendraget och att viss kortvarig påverkan mot den bakgrunden är fullt acceptabel och inte utgör något hot mot naturligt förekommande arter i vattendraget.

Övriga föreslagna villkor ligger ”i linje med sökandens egna intentioner”.

DOMSKÄL**Miljökonsekvensbeskrivning och rådighet**

Mark- och miljödomstolen, som har avgjort målet utan huvudförhandling, bedömer att den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven enligt 6 kap. miljöbalken.

Sökanden har den rådighet över vattnet inom det område där åtgärderna ska utföras som krävs enligt 2 kap. lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Tillstånd och villkor

Av 11 kap. 19 § miljöbalken följer att tillstånd som huvudregel alltid ska lämnas till utrivning av en vattenanläggning i ytvatten. Skäl att neka tillstånd till ansökt utrivning saknas. Tillstånd ska alltså lämnas. En dom som innebär att tillstånd ges ska enligt 22 kap. 25 § miljöbalken innehålla de bestämmelser om villkor som behövs för verksamheten för att förhindra skada på eller olägenhet för omgivningen. Mark- och miljödomstolen konstaterar därvid att sökanden inte har motsatt sig de villkor länsstyrelsen har föreslagit förutom såvitt avser under vilken period på året arbetet ska få utföras. Mark- och miljödomstolen bedömer dock i likhet med länsstyrelsen att perioden ska bestämmas till den 15 juni till den 1 september med hänsyn till öringens lek, rom, kläckning och yngelperiod. Med beaktande av att arbetstiden bestäms till fem år och att arbetena beräknas ta sammanlagt cirka två månader, kommer det att finnas tillräcklig tid för att utföra ansökta åtgärder inom den tidsram som tillståndet ger.

Av 2 kap. 3 § miljöbalken framgår att den som avser att vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Med de försiktighetsåtgärder som omfattas av villkoren för tillståndet bedömer mark- och miljödomstolen att arbetena kan utföras med minimal påverkan på motstående intressen. Om skada ändå inträffar får den regleras i den ordning som gäller för anmälan av oförutsedd skada.

Mark- och miljödomstolen bedömer vidare i likhet med länsstyrelsen att om de ansökta åtgärderna utförs kommer det att bidra till att miljö kvalitetsnormen *god ekologisk status* kan uppnås för berörd vattenförekomst.

Övriga frågor

Arbets tid och tid för anmälan av oförutsedd skada bör fastställas i enlighet med sökandens förslag.

Sökanden har yrkat att alla nuvarande tillstånd till vattenverksamhet samt andra rättigheter knutna till regleringsdammen i Ängbotjärnen ska upphöra att gälla efter det att dammen rivits ut. Enligt 24 kap. 3 § första stycket 5 miljöbalken får tillståndsmyndigheten helt eller delvis återkalla ett tillstånd om verksamheten slutligt har upphört, vilket blir fallet om dammen rivs ut. Skäl föreligger därför att återkalla de gamla tillstånden från 1980 vilka därmed inte längre ska gälla när det i denna dom meddelade tillståndet har tagits i anspråk. Mark- och miljödomstolen kan dock inte i ett mål om tillstånd för vattenverksamhet upphäva anläggningsbeslutet för Andersfors ga:1. Sökanden får i den frågan kontakta Lantmäteriet.

Sökanden har inte motsatt sig länsstyrelsens yrkade belopp för rättegångskostnader som av mark- och miljödomstolen bedöms som skäligt och därför ska betalas av sökanden.

Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att ändra den tidigare med stöd av 3 kap. förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken preliminärt fastställda prövningsavgiften på 10 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 2** (DV425)

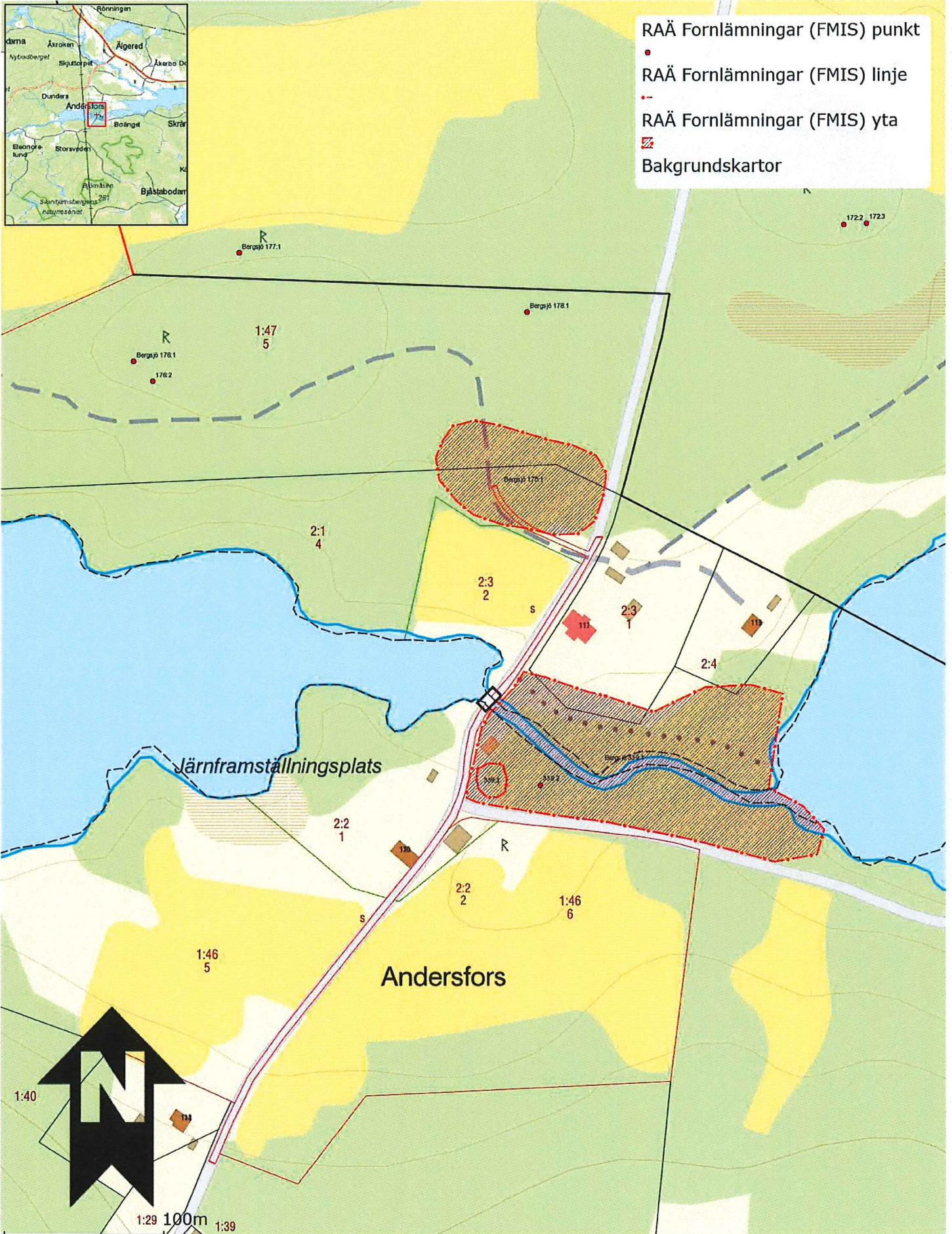
Överklagande senast den 5 oktober 2018. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Malin Olsson Almquist

Målet har avgjorts av rådmannen Malin Olsson Almquist, ordförande, och tekniska rådet Lars Edlund.

Andersfors i Bergsjö socken, Nordanstigs kommun

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.